

letenni indokolatlanul elmulasztja, ha időközben állami vagy más ösztöndíj élvezetébe lép s végül erkölcsi magaviselete bármi tekintetben kifogás alá esik. — Budapesten, 1888. június hóban.

Az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatala.

Felhívás a folyó év őszén tartandó erdészeti államvizsgák tárgyában.

A f. év őszén erdészeti államvizsgát tenni szándékozók figyelemzetnek, hogy a vizsgaletétel engedélyeért a fennálló államvizsgaszabályzat értelmében beadandó folyamodványait, a szabályszerűleg szükséges okmányokkal és szakbeli leirással felszerelve, legkésőbb folyó évi július hó végeig az erdészeti államvizsgáló bizottság elnökéhez, Bedő Albert országos főerdőmesterhez (Budapest, földmívelési ministerium) bérmentve küldjék be.

Az államvizsgák megkezdésének napja a fennebb említett szabályrendelet 2. §-a értelmében fog annak idején közzététetni. — Budapest, 1888. június 19-én.

K ü l ö n f é l é k.

Olvasóinkhoz. Ezen 13 iv terjedelmű vaskos füzetben lapunk két számát veszik olvasóink, az V. és VI-at. Hogy miért tartottuk szükségesnek az egyesítést, annak a fennebb közölt választmányi ülési jegyzőkönyv adja meg a magyarázatát. Mint ezen jegyzőkönyv II. pontjából kitűnik, az igazgató választmány minélelőbb közölni kívánta azon anyagot, melyet a csemetenevelés ismertetésének részletkérdéseire hirdetett kisebb pályázatok azok számára nyújthatnak, kik ezen ismeretetés ez évi szeptember 1-én lejáráó főpályázatán résztvenni szándékoznak s ezért elrendelte, hogy a folyó évi május 14-én tartott választmányi ülésen jutalomra érdemesnek talált részlet-

pályamunkák már az „Erdészeti Lapok“ legközelebbi füzetébe felvétessenek. Minthogy azonban a megjutalmazott dolgozatok magukban véve is több tért foglalnak el, mint a mennyit lapunk egy füzeté nyújthat, egyuttal felkértem a szerkesztőséget, hogy a májusi és júniusi füzeteket egybefoglalja adja ki.

A megjutalmazott munkák: Vadas Jenő m. kir. főerdész és erdőőri szakiskolai igazgatónak „A tölgycsemeték neveléséről“, Márton Sándor m. kir. erdésznek „Az ákáczfacssemeték neveléséről“ és Sólcz Miksának „A főbb fanemek csemetéinek neveléséről“ irt dolgozatai, melyeket fennebb egész terjedelmükben közlünk.

Ezen pályamunkákon kívül, melyek közül a két első 10—10 arany díjat nyert, az utolsó pedig, miután három pályakérdést ölelt fel, három 5 aranyos pályadíjjal tüntettetett ki, még öt más munka is figyelemben részesült a pályázaton. A mint ugyanis a fennebb közölt jegyzőkönyvből kitünik, az igazgató választmány a bíráló bizottságok egyhangu véleménye alapján a következő munkákat: 1. „A tölgycsemeték nevelése“. Jelige: „A tapasztalatokat közölnünk kell“. 2. „A lucz- és vörös fenyő mesterséges tenyésztése“. Jelige: „Azok az idők eltelték, mikor még az erdő magától nőtt“. 3. „A lucz- és vörös fenyőcsemeték kertekben való nevelése“. Jelige: „A ki mint vet, úgy arat“. 4. „A kőris- és juharcsemetéinek kertekben való nevelése“. Jelige: „Munka után édes a nyugalom“. 5. „A szil és éger csemetéinek kertekben való nevelése“. Jelige: „Mesterünk a természet, tőle tanuljunk“, dicséretre méltóknak találta s egyuttal elrendelte, hogy az ismeretlen szerzők beleegyezése esetén ezen munkák is minélelőbb kiadassanak az „Erdészeti Lapok“-ban. Felhívjuk ennél fogva a tisztelt szerzőket, hogy a mennyiben dolgozataik közlése ellen nem volna kifogásuk, erre vonatkozó

felhatalmazásukat az egyesület titkári hivatalának folyó évi július 10-éig megadni sziveskedjenek s egyuttal azt is közöljék, vajjon munkájukat nevük nyilvánosságra hozásával, vagy egyszerűen a választott jelige alatt óhajtják-e kiadatni.

Az erdőőri szakiskolák tanulóinak felvétele tárgyában a nagyméltóságú földmívelési ministerium folyó évi 29.551. sz. alatt a következő pályázati hirdetményt bocsátotta ki :

A királyhalmi, vadászerdei és lipótújvári m. k. erdőőri szakiskolákba — melyeknek tanfolyama két évre terjed, — a folyó évi október havában kezdődő tanfolyamra, részint állami ellátás mellett, részint saját költségen, összesen 52 tanuló fog felvétetni.

A felvétetni kívánók igazolni tartoznak, hogy:

1. tizenhét éves életkorukat betöltötték, s illetőleg az intézetbe való belépésök napjáig betöltik, és harminczöt évesnél nem korosabbak;

2. ép, erős, egészséges, munkához és az időjárás viszonyosságaihoz szokott és edzett testalkattal, s különösen jó látó-, halló- és beszélő-képességgel bírnak, mely kellékek igazolására kincstári erdészeti orvos, honvédtörzsorvos vagy megyei főorvos bizonyítványa szükséges, megjegyeztetvén, hogy minden az intézetbe felvett tanuló testi épsége és egészségi állapota az intézet orvosa által, a jelentkezés alkalmával szigoruan felülvizsgálattik, s az, kinek testi szervezete hiányos, vagy a ki valamely ragályos avagy az intézeti foglalkozás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenved, az intézetbe be nem fogadtatik;

3. az elemi iskolákat elvégezték, illetve folyékonyan jól írni, jól olvasni, s a közönséges négy számmivelet szerint jól számolni tudnak;

4. erkölcsi magaviseletük jó;

5. katonai kötelezettségben állnak-e; igenlő esetben kötelesek ebbeli igazoló könyveiket is bemutatni.

Bejelenteni tartoznak továbbá, hogy kérvényükre a válasz mely czim alatt, illetve, mely vármegyébe és mely postaállomásra küldendő.

Tájékozással megjegyeztetik, hogy azon tanulók, kik saját költségükre vétetnek fel, az ellátásért és az intézetben való tartózkodás idejére adott ruházatért évi 150 (százötven) frtot, félévi előleges részletekben fizetni, s ehez képest a felveendő tanulók esetleg azok szülei, gyámjai vagy munkaadói, királyi közjegyző előtt kiállított okmánynyal igazolni tartoznak, hogy az évi 150 frtnyi eltartási költséget a kitűzött időre pontosan befizetik.

Az állami eltartás mellett felvett tanulók, illetve azok szülői, gyámjai vagy munkaadói azon esetben, ha a tanuló az erdőőri szakiskolát a tanfolyam teljes bevégezése előtt önként elhagyja, vagy az intézeti szabályzat értelmében elbocsáttatik, a ráfordított költségeket, egy évre 150 frttal számítva, az államnak megtéríteni kötelesek, s ugyanerre nézve, hogy ezt az illető szakiskola igazgatóságának felszólítása után legkésőbb hat hét alatt teljesítik, szintén közjegyző előtt kiállított okmányt tartoznak bemutatni.

Minden tanuló tartozik a szakiskolába való belépés alkalmával magával hozni: 6 inget, 6 lábravalót, 6 zsebkendőt, 10 pár kapczát vagy harisnyát, egy pár erdőjárásra alkalmas erős bagaria csizmát; és pedig valamennyit új állapotban.

A fenálló szakiskolai szabályzat értelmében figyelmeztetnek tehát azok, kik az erdőőri szakiskolába felvétetni óhajtanak, hogy kellően felszerelt kérvényüket — melyhez az állami ellátás mellett felvétetni óhajtóknál azok szegénységi állapotát igazoló hiteles községi bizonyítvány is mellékelendő — azok pedig, kik akár magán-, akár állami erdészeti szolgálatban állanak, mindig előljáró tisztjük vagy hatóságuk útján, legkésőbb f. évi juliushó végéig a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumhoz adják be.

*Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi
m. kir. mintsterium.*

(B.) **Kincstári vízfogók köbtartalma és építési költsége.**

A besztérczebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében Zólyomvármegyében lévő és kőből épült hroncsoki „Báró Kemény Gábor gát“ víztartalma 137.000 m^3 és került 74.000 frtba; ugyanezen erdőigazgatóság kerületében Zólyom- és Gömörvármegye határán lévő és szintén kőből épített vaczoki „Bedő Albert gát“ víztartalma 61.000 m^3 és került 45.000 frtba.

A lipitújvári főerdőhivatal kerületében Liptóvármegyében Koritnyiczán lévő kőből épült vízfogó köbtartalma 36.000 m^3 és került 30.000 frtba; ugyanezen főerdőhivatal kerületében a fából épült benkovoi vízfogó köbtartalma 43.000 m^3 és került 27.000 frtba.

A máramaros-szigeti erdőigazgatóság kerületében lévő s részben fából, részben pedig földtöltésből épült apsinecki vízfogó, 379.000 m^3 víztartalommal, került 90.400 frtba; az ugyanezen kerületben lévő kozmiscseki vízfogó, egészen faanyagból építve, 126.000 m^3 víztartalommal, került 51.000 frtba és a szintén ezen kerületben lévő hoverlai vízfogó, faanyagból építve, 178.000 m^3 víztartalommal, került 130.800 frtba.

(Kon.) **Fűhasználat a felújított területeken.** A szászországi erdészeti egyesület múlt évi vándorgyűlése alkalmával megvitatott kérdések egyikét képezte az, hogy mennyiben engedhető meg a fűhasználat a felújított területeken. Ez alkalommal a fűhasználat mellett szóló okok gyanánt felemlítették azok a károk, melyeket a fű a csemeték el- és lenyomása, valamint az elfagyás veszélyének fokozása által okozni szokott. Utóbbinál figyelembe vétettek a Kuntze tanár által véghezvitt kísérletek, melyek szerint az egyes fűszálak csúcsai a hókisugárzást oly nagy mértékben képesek emelni, hogy ezáltal 1—2°, sőt 6 foknyi hőmérsékváltozást idéznek elő. Ugyancsak a fűhasználat mellett szól a jövedelem is, melyet úgy az erdőbirtokosnak, valamint a környék lakosságának nyújt.

A fűhasználat ellen ismét az a körülmény szól, hogy általa a legfontosabb ásványi tápanyagok, melyek különben évről-évre ismét a talajba kerülnek, ugymint a kalium és a phosphorsav, tulságos mennyiségben elvonatnak, minthogy constatálva van, hogy a fűneműek ezen ásványi tápanyagokat nagyobb mérvben igénylik, mint a fás növények; utóbbiak ismét zsenge korokban több ásványi tápanyagot szükségelnek, mint magasabb korokban. Miután tehát az említett tápanyagok elvonása oly időszakba esik, midőn a fiatalosnak talaj tekintetében nagyobb igényei vannak, a csemete ennél fogva szükségét kénytelen szenvedni; ez okból tehát a fűhasználat gyengébb minőségű talajon feltétlenül megtiltandó volna. Egy további hátrány az, hogy évekig tartó folytonos fűhasználat által a talajon egy némezszerű réteg képződik, mely a légköri csapadékoknak és a levegőnek behatolását a talajba, illetve a gyökerekhez akadályozza.

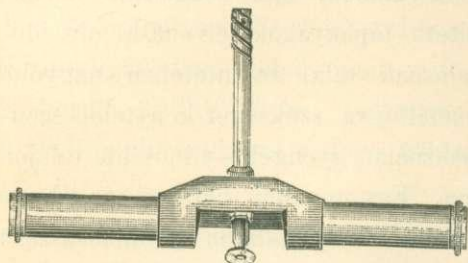
Másrészt el kell ismerni, hogy a szerves anyagokból képződő réteg a talajra hasonlóan hat, mint az istállótrágya. Egy tekintélyes száma a növényeknek továbbá nitrogengyűjtő tulajdonságánál fogva a talaj termékenységét fokozza, a mint azt a pillangósokra nézve Hellriegel kísérletei kimutatták.

A gyakorlat is mutatja különben, hogy minden kímélet mellett bizonyos korlátok között a fűhasználat is igen jól gyakorolható. Mindezekből következik, hogy üde hegységi és agyag-talajon a fűhasználat nemcsak hogy nem hátrányos, de pénzügyi és nemzetgazdasági szempontból indokolva is van. (Forstw. Centralblatt.)

(*Kon.*) **A javított növedékfűrő.** A Pressler-féle növedékfűrő szabadalmának birtokában levő Perles könyvkiadóczég mechanikusa és dr. Neumeister tharandti tanár a növedékfűrő szerkezetén igen cz. Iszerű javítást tettek, mely a következőkből áll:

Legnagyobb hátránya a növedékfűrőnek eddig az volt, hogy a fogantyúnak a fűrőcső befogadására szolgáló középső része

nem volt eléggé szilárd. A mellékelt ábrában mutatjuk be az újabb szerkezetű növedékfúrót, melynél úgy lett a bajon segítve, hogy a tulajdonképeni fúró befogadására szolgáló középső rész tömören, vasból készül és csupán a fúró működésének irányában van megfúrva, miáltal nemcsak a fúró szilárdsága és tartóssága lesz nagyobb, de miután a középső rész

kissé kiemelkedik, a fúró kezelése is könnyebb, különösen akkor, ha hosszabb csapot akarunk kifúrni. Használat után a fúró — éppúgy, mint a réginél — a fogantyúnak szolgáló hüvelyben lesz

elhelyezve, melynek egyik vége szilárdan van elzárva, másik végétől ellenben a záró tok könnyen lecsavarható. Ebben egy csavarrugó van elhelyezve egy parafadarabbal a végén, mely a fúrót a hüvely másik felében elhelyezett parafához nyomja oly formán, hogy a csavarmenetekkel ellátott része a fúrónak védve van. A csap letörésére szolgáló tű és a csap simításához szükséges csatornaalakú fémlemez — úgy mint azelőtt — a fúró belsejében van elhelyezve. (Centralblatt f. d. g. Ftw.)

A pusztai talpas tyúk (Syrhaptēs paradoxus). Ázsia pusztáinak ezen madara már több ízben ellátogatott hozzánk s az idén is nagyobb csapatokban mutatkozik. Miután ezen érdekes madár esetleg nálunk megtelepedhetnék, különösen a szikes vidékeken, melyeknek növényzetét kedveli: a földművelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministerium intézkedett kimélete, ápolása és megfigyelése iránt a kincstári erdőbirtokokon. Miután azonban a megfelelő talaj nagyrészt az állam tulajdonát nem képező birtokokon fordul elő, tisztelettel felkérjük szaktársainkat, hogy saját hatáskörükben ezen madár

kimélése, ápolása és megfigyelése iránt a lehető legtöbbet megtenni sziveskedjenek.

Változások az erdészeti szolgállet körében. Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar miniszterem előterjesztésére Szántó István és Törzs Kálmán alerdőfelügyelőket erdőfelügyelőkké nevezem ki, Pruzsinszky Károly alerdőfelügyelőnek pedig az erdőfelügyelői czimet és jelleget adományozom.

Kelt Budapesten, 1888. évi június hó 11-én.

Ferencz József, s. k.

Gróf *Széchenyi Pál,* s. k.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter a következő erdőtiszteket nevezte ki :

I. A kincstári erdők kezeléséhez.

Számvivő főerdészsze: Adamek János kezelő főerdészt az otoaí erdőhivatalhoz.

Faraktárgondnokká: Tavasi Gyula kezelő főerdészt, a máramaros-szigeti erdőigazgatóságához.

Kezelő főerdészekké: Rejtő Adolf és Kárász István erdészeket, a soóvári erdőhivatalhoz; Tellyesniczky Nándor erdészt, a szászsebesi erdőhivatalhoz.

Segéderdőrendezővé: Ormai Kálmán erdészjelöltet, a liptó-ujvári főerdőhivatalhoz.

Erdészekké: Fenyves Lajos faraktártisztet, a máramaros-szigeti erdőigazgatóságához; Zachar Gyula faraktártisztet, a besztercebányai erdőigazgatóságához; G a b n a y Ferencz erdészjelöltet, a lugosi erdőigazgatóságához; Szentimrey Dániel erdészjelöltet, a csikszeredai erdőhivatalhoz; Nagy György erdészjelöltet, a sepsi-szent-györgyi erdőhivatalhoz; Lehoczky Aladár erdészjelöltet, az ungvári főerdőhivatalhoz; Rónai Antal erdészjelöltet, a máramaros-szigeti

erdőigazgatóságához; Székely Mózes erdészjelöltet, a szászsebesi erdőhivatalhoz; Preiszner Nándor központi erdészjelöltet, a máramaros-szigeti erdőigazgatóságához; Ujfalussy Mihály erdészjelöltet, a sepsi-szent-györgyi erdőhivatalhoz; Somlóghy Lajos erdészjelöltet és Hubert Aladár erdőszám-tisztet a besztercebányai erdőigazgatóságához; Pékh József járási főerdészt, a lipótvárosi főerdőhivatalhoz.

Faraktártisztté: Lopussny Kornél erdészjelöltet, a kolozsvári erdőigazgatóságához.

Erdészjelöltekké: Ferencz Gyulát, a zsarnóczai erdőhivatalhoz; Ballás Ákost és Rappensberger Andort, a ministerium erdészeti osztályához szolgálattétel végett beosztva; Rattkovszky Károlyt, a máramaros-szigeti erdőigazgatóságához; Szigeti Rezsőt, a zalaegerszegi erdőhivatalhoz.

I. osztályu erdőgyakornokká: Tornay Gyula II. osztályu erdőgyakornokokat, a sepsi-szent-györgyi erdőhivatalhoz.

II. osztályu erdőgyakornokká: Ferencsik Ödön műszaki díjnok és végzett erdőakadémiai hallgatót, a lugosi erdőigazgatóságához.

II. A kir. erdőfelügyelőségekhez.

III. oszt. alerdőfelügyelővé: Halász Géza erdőakadémiai segédtanárt.

III. A selmeczi m. kir. erdőakadémiához.

Rendkívüli tanárrá: Bencze Gergely kezelő főerdészt.

IV. A m. kir. erdőéri szakiskolákhoz.

Tanársegéddé: Kovács Aladár erdészjelöltet, a lipótvárosi szakiskolához.

V. A kincstári erdőszámvevőséghez.

III. oszt. erdőszámviszteké a következő végzett erdőakadémiai hallgatókat: Wilhelmb Gyulát, a ministerium erdőszámvevőségéhez; Giller Edét, a sóvári erdőhivatalhoz.

Az „Erdő-Őr“ vagy „Az erdészet alapvonalai kérdésekben és feleletekben“ című munka ötödik kiadása megjelent. Felkérletnek azon erdőhivatalok, erdőgondnokságok és szaktársak, kik az erdészeti műszaki segédszolgálatra készülő egyének részére ezen könyvet megszerezni kívánják, hogy annak postautánvétel útján leendő megküldése iránt az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalát mielőbb értesíteni sziveskedjenek. A folyó évi május hóban megjelent könyv ára példányonként 3 frt.

„A tölgy és tenyésztése“ című pályanyertes munka szintén kikerült a sajtó alól.

Megrendelések, legcélszerűbben postautalvánnyal, az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához intézendők (Budapest, V., Alkotmány-utca 10.) Ára az egyesület tagjai részére 2 frt, nem tagok részére pedig 3 frt.

Az „Erdészeti Zsebnaptár“ 1888. évfolyamából még mintegy 15 példány áll rendelkezésre. Megrendelések az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához intézendők (Budapest, V., Alkotmány-utca 10.)

Ára az egyesület tagjai részére 1 frt, nem tagok részére 1 frt 50 kr.

Az „Erdészeti rendeletek tára“ 1887. évi, vagyis VII. évfolyama megjelent és az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz.) megrendelhető. Ára az egyesület tagjai részére 30 kr, nem tagok részére pedig 60 kr.

Halálozás. Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató választmányát közelebbről súlyos vesztesség érte. Egyik régi és

mindvégig buzgó tagja: Hómann Bálint nyugalmazott tiszt-tartó, f. évi május 21-én váratlanul elhunyt. A megboldogult régóta tagja volt az országos erdészeti egyesületnek s 1878-tól kezdve az igazgató választmány kebelében is folyvást helyet foglalt, szorgalmasan látogatva üléseit s komoly érdeklődéssel véve részt munkásságában.

Bár tevékenységének csak részben képezte tárgyát az erdészet, szeretettel foglalkozott az életben is szakunkkal, alapos ismerője volt irodalmunknak s ha ideje engedte, maga is szívesen felkereste lapunkat közleményeivel, melyekben többnyire közvetlen tapasztalatait közölte szaktársaival.

Elhunytáról annál nagyobb sajnálattal értesült egyesületünk, mert a szomorú hír egészen váratlanul jött, hisz csak néhány nappal az előtt ígérte a megboldogult, hogy gyűjteményeinket nemsokára részletesen is tanulmányozni fogja, miután mint sajnálkozva jegyzé meg, eddig csak futólag tekinthette meg őket.

Koporsójára az egyesület diszes koszorút helyezett, temetésén pedig megjelentek: gróf Tisza Lajos elnök, Bedő Albert első alelnök, Belházy Emil, Balás Vincze, Havas József, Illés Nándor, Rónay Antal választmányi tagok, Horváth Sándor titkár, továbbá Hantos János, Tomcsányi Gusztáv, Lavotha Albert, Kondor Vilmos, Lonkay Antal egyesületi tagok.

Az egyesület halottai közé számíthatjuk kivüle még id. Pischl Pál m. kir. főerdészt, Biebel Aurél okleveles erdészt és Misics Pál m. kir. erdészt, kik szintén közelebbről hunytak el. Béke hamvaikra!

Magyarosodunk. Kabina Emil műszaki díjnok, vezetéknevét „Karvas“-ra; Rochlitz Pál m. kir. erdész, vezetéknevét „Radó“-ra változtatták. Éljenek!